

Resultaat, weerstand en uitdaging rond nitraat in Drenthe

Cors van den Brink, 31 oktober 2023

Studie- & stimuleringsprojecten

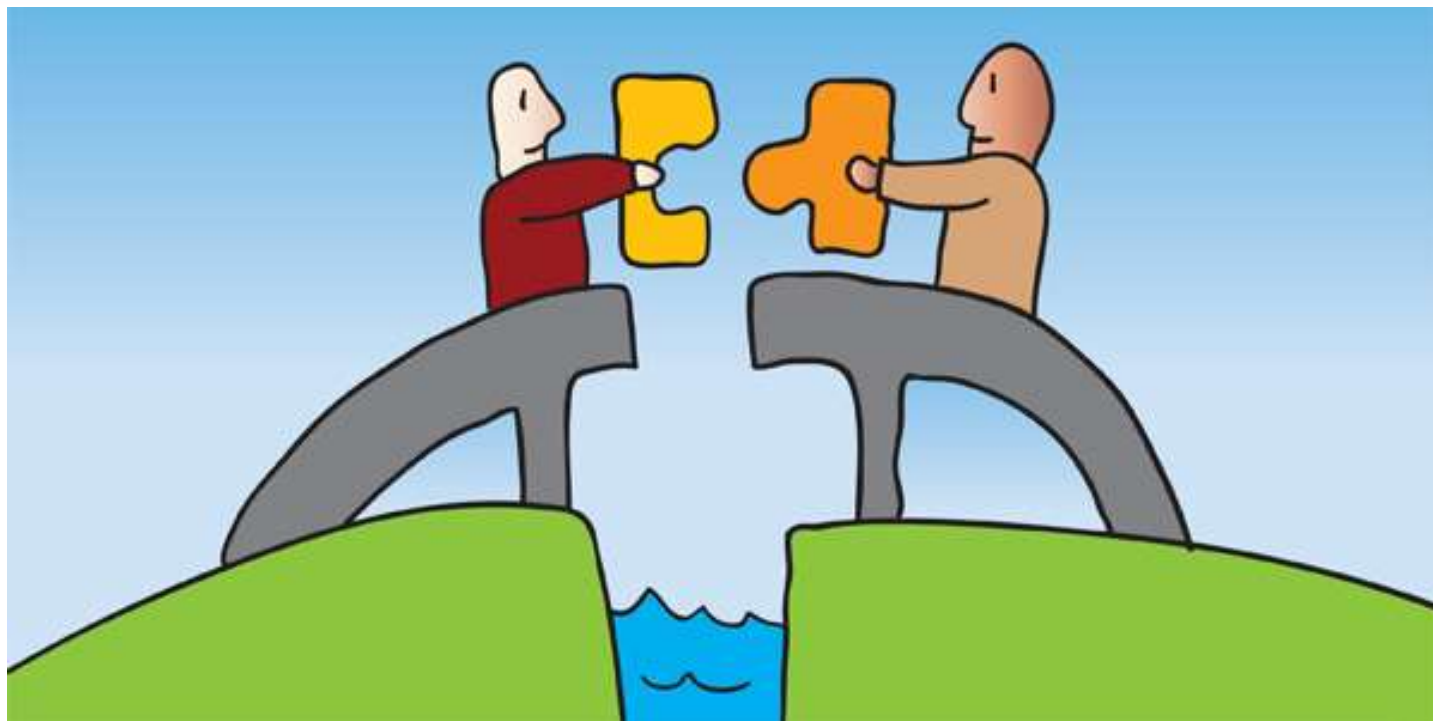
1. Stimuleringsprojecten, resultaatbeloning (medio '90 – ca. 2005)
Financiële prikkel om minder GBM te gebruiken, bewustwording
2. Studiegroepen (medio '90 – nu)
Kennisoverdracht, bewustwording, sinds 2^e Beleidsnota Drinkwater 'Beschermen om te blijven'
3. Vanaf 2016: Grondig boeren voor water, als maatregel uit het Uitvoeringsprogramma gebiedsdossiers
Kennisoverdracht, bewustwording, maar ook 'doelbereik'
4. Vanaf 2017 (effectief vanaf 2019): BO-Nitraat
Kennisoverdracht, bewustwording, doelbereik en een deadline: 2021 of uiterlijk 2025

Aanpak

Potentiele deelnemers
uitgenodigd obv
vrijwilligheid

Mutual gain als leidend
principe: 'connective
negotiation'

Resultaat

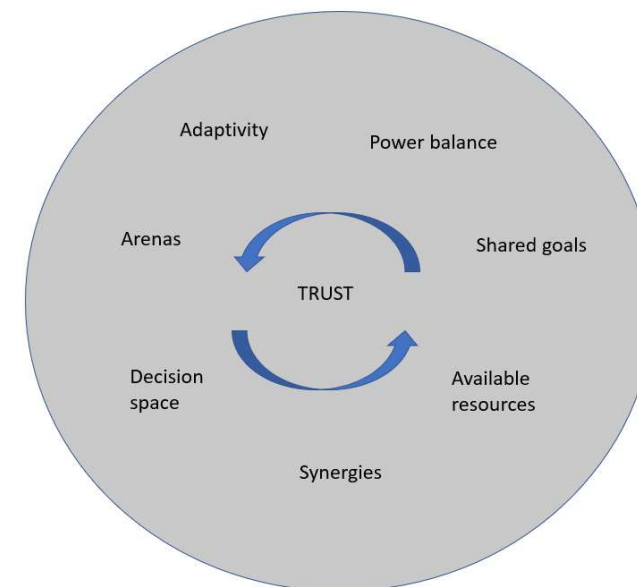
1. breed gedeelde opvatting dat het moment van het treffen van dwingende maatregelen ten behoeve van het doelbereik onduidelijk is
2. betrokkenen zijn over het algemeen tevreden over samenwerking
3. nitraatdoel niet gehaald. Er is een onbalans tussen de verplichtende kaders en vrijwilligheid
4. Toch reden verlenging te vragen en te krijgen voor voortzetting BO-Nitraat in 2023 met als doel 'zachte landing' binnen DPLG: er is geen alternatief voor de aanpak

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/11/26/kamerbrief-over-het-zevende-actieprogramma-nitraatrichtlijn>).

Proces en samenwerking

1. Proces / project fungeert als platform voor uitwisselen kennis en agenderen issues
2. Er is een breed gedeelde opvatting over de doelen: boeren snappen dat er nieuwe maatregelen zullen komen zolang de doelen niet gerealiseerd zijn
3. Vrijwilligheid vormt uitgangspunt: adviseurs snappen dat maatregelen die economisch niet motiveerbaar zijn, niet of slechts incidenteel genomen worden
4. Trust is a factor cutting across all dimensions (Sundnes e.a. 2021)

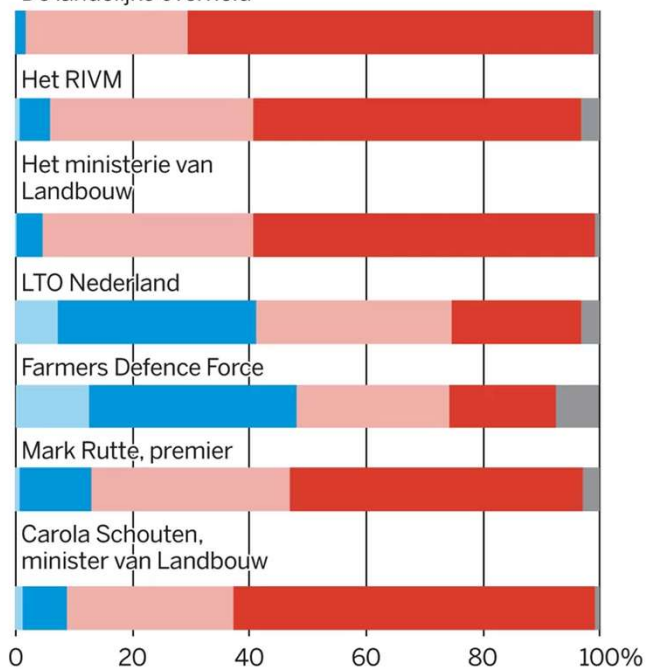
Vertrouwen

WEINIG VERTROUWEN BOEREN IN DE OVERHEID

- Veel vertrouwen
- Vrij veel vertrouwen
- Niet zo veel vertrouwen
- Geen vertrouwen
- Weet ik niet

Vertrouwen van boeren in...

De landelijke overheid

211021 © de Volkskrant. Bron: I&O Research

Weerstand

1. Gebrek aan vertrouwen, onzekerheid en de onbalans tussen verplichtende kaders en vrijwilligheid
2. Blokkerende mechanismen voor landbouw binnen de kwetsbare gwbg:
  1. Gebrek aan financiële prikkels
  2. Beperkte (financiële) handelingsruimte, die verder afneemt
  3. Geen gedeelde visie: LNV stelt regels voor N, I&W gaat over water
  4. Kennisoverdracht is moeilijk: onafhankelijke landbouwvoorlichting is verdwenen; in plaats daarvan afhankelijk advies
  5. Culturele weerstand: model van hoge productie tegen lage kosten wordt door veel boeren beschouwd als ideale model

Nodig voor omslag

1. Perspectief voor landbouw binnen (kwetsbare) gwbg
2. Landbouwakkoord bevat mogelijk aanknopingspunten:
  - Duidelijke doelen, met ruimte voor innovatie & ondernemerschap
  - Financiële compensatie / tegemoetkoming om afspraken te maken over 'maatschappelijke diensten'
  - Langjarige afspraken / perspectief voor lange termijn om omslag te kunnen maken – en te kunnen financieren en terugverdienen
  - Druk en waardering vanuit samenleving en politiek
3. Oplossing moet landen in DPLG – en liefst vooruit lopen op DPLG wanneer dit pas medio 2025 concreet uitgewerkt is

Vragen & discussie

provincie Drenthe

